

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به مناسبت اولین سالگرد ارتحال عارف بانده،
عالم ربانی استاد سید علی اکبر صداقت (ره)

عبداللہ تعالیٰ
فہم لیسنا

ویژگی های امام زمان

اقتباس از جلد ہفتم بحار الانوار
بحث امامت

مؤلف: استاد سید علی اکبر صداقت (ره)

مصحح: فاطمہ زین العابدین پور

سرشناسه:	صداقت، سیدعلی اکبر، ۱۳۳۴ -
عنوان و پدید آورنده:	ویژگی های امام زمان <small>علیه السلام</small> اقتباس از جلد هفتم بحارالانوار بحث امامت/مؤلف سیدعلی اکبر صداقت؛ مصحح فاطمه زین العابدین پور.
مشخصات نشر:	قم، سرای کتاب ۱۴۰۱
مشخصات ظاهری:	۴۶ صفحه
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۷۹۶۵-۴۲-۱
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
موضوع:	محمدبن حسن <small>علیه السلام</small> ، امام دوازدهم، ۲۵۵ق
رده بندی کنگره:	BP ۵۱
رده بندی دیویی:	۲۹۷/۹۵۹
شماره کتاب شناسی ملی:	۸۸۷۵۶۸۱

انتشارات سرای کتاب

۰۹۱۰۷۷۱۷۱۸۷

شناسنامه

عنوان کتاب:	ویژگی های امام زمان <small>علیه السلام</small>
مؤلف:	سید علی اکبر صداقت
مصحح:	فاطمه زین العابدین پور
ناشر:	سرای کتاب
تیراژ:	۵۰۰ جلد
نوبت چاپ:	چاپ اول / ۱۴۰۱

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

۷.....	مقدمه
۹.....	آثار مهدوی استاد سید علی اکبر صداقت(ره):
۱۰.....	خلقت نورانی.....
۱۰.....	ولادت.....
۱۱.....	بهترین شخصیت.....
۱۱.....	فضایل ویژه امام.....
۱۴.....	واسطهٔ خدا.....
۱۶.....	باب.....
۱۶.....	امین.....
۱۷.....	شاهد و ناظر.....
۱۷.....	صراط.....
۱۸.....	قرآن ناطق.....
۱۹.....	امان اهل زمین.....
۱۹.....	دارنده نشانه‌های امامت.....
۲۱.....	عالم.....
۲۲.....	انواع علم امام زمان <small>علیه السلام</small>
۲۳.....	چگونگی علم امام زمان <small>علیه السلام</small>
۲۴.....	دارندهٔ اسم اعظم.....
۲۶.....	ارواح همراه امام.....
۲۷.....	وارث انبیا.....
۳۰.....	محل رفت و آمد فرشتگان.....
۳۱.....	پایه دین اسلام.....
۳۲.....	هادی و راهنمای دین.....
۳۳.....	حرمت خدا.....

۳۵	مودّت
۳۶	آثار مودّت به امام زمان <small>عجله فرجه</small>
۳۹	آثار کینه و دشمنی با امام زمان <small>عجله فرجه</small>
۳۹	ولایت
۴۳	معرفت
۴۵	مقام امام در آخرت

مقدمه

غفلت از یار گرفتار شدن هم دارد از شما دور شدن، زار شدن هم دارد شناخت امام در هر عصری، طریق معرفت خدا است و انسان با شناخت امام و توجه به گفتار و دستورات او می‌تواند در جاده صحیح زندگی گام بردارد و به سعادت‌ی که خداوند برای او رقم زده برسد. معرفت خدا بدون شناخت کسی که از جانب او عهده‌دار راهنمایی و راهبری بندگانست امکان‌پذیر نیست.

کسانی که با قلم و تألیفات استاد گرانقدر سید علی اکبر صداقت(ره) از شاگردان بارز عارف بالله، آیت الله کشمیری(ره) انس دارند، ملاحظه کرده‌اند که تألیفات ایشان معطوف به نیازهای جامعه و اکثراً به صورت موضوعی و گویا بوده است.

با توجه به عدم ارتباط امام با مردم در عصر غیبت کبری و گذشت زمان، جایگاه امام علیه السلام در بین مردم به غفلت سپرده شد. به همین جهت یکی از کارهای اساسی، شناساندن جایگاه و صفات امام مهدی علیه السلام است، لذا استاد عارف سید علی اکبر صداقت(ره) این موضوع را مورد اهتمام قرار داده و در نگاره قبلی با عنوان «امام زمان علیه السلام کیست؟»، صفات و ویژگی‌های امام زمان علیه السلام را با توجه به باب امامت کتاب شریف اصول کافی استخراج و به طبع رسانید.

عالم ربّانی و شهیدای امام مهدی علیه السلام، سید علی اکبر صداقت(ره) در

(۱) صداقت، سیدعلی اکبر، امام زمان کیست؟، نشر سرای کتاب، ۱۳۹۹ هـ ش

آخرین سفر زیارتی خویش در ایام غدیریه ۱۴۰۰ (ه ش) در حال اشتغال به تألیف نگاهشته پیش رو با موضوع صفات و ویژگی‌های امامت و امام زمان عجله، با تدقیق در بخش امامت کتاب گرانبهای بحار الانوار علامه مجلسی (ره) ترجمه استاد موسی خسروی^۱ در جوار بارگاه ملکوتی امام هشتم امام رضا عجله دعوت حق را لبیک گفتند.

استاد را بر شاگرد حقوق بسیاری است که ادای آن بسیار مشکل خواهد بود، لذا با قلبی آکنده از اندوه در غم فقدان آن عزیز برای ادای حقی از حقوق استاد خویش، عزم بر آن شد تا به حول و قوه الهی مخطوطات ایشان تصحیح و تکمیل شود.

یکی از فیوضات، کتاب‌هایی است که برای عموم پیروان، نسبت به معرفت و شناخت حضرت ولی عصر عجله نوشته می‌گردد، امید داریم گشایشی برای طالبان مهدویت و سبب تقرب آن مرحوم و تمام دست‌اندرکاران این نگاره به حضرت ولی عصر عجله گردد.

در پایان از تمام شاگردان و دوستانی که در جمع آوری و تصحیح این نگاره تلاش کردند، قدردانی می‌کنم و امید دارم مورد توجه حضرت ولی عصر عجله قرار گیرند.

غم زمانه خورم یا فراق یار کشم به طاقتی که ندارم کدام بار کشم

مصحح

فاطمه زین العابدین پور

(۱) جلد هفتم بحار الانوار، علامه مجلسی، مترجم؛ موسی خسروی، چاپ پنجم، انتشارات اسلامیة، تهران، ۱۳۹۱ ه ش

آثار مهدوی استاد سید علی اکبر صداقت (ره):

۱. محبت امام زمان عجله تعالی (۳جلدی)
۲. وظایف شیعیان در زمان غیبت کبری (۴جلدی)
۳. امام زمان عجله تعالی کیست؟
۴. مناجات نامه محبوب (راز و نیاز با امام محبوب حضرت قائم عجله تعالی)
۵. زیارت آل یاسین (قدیمی‌ترین نسخه با سند)
۶. منتظر
۷. ارتباط با امام مهدی عجله تعالی (مجموعه ادعیه از منابع مستند تا سال ۷۰۰ ه ق صادره از ائمه و نواب اربعه)
۸. فتح قریب (استغاثه به پروردگار برای امام عصر عجله تعالی)
۹. صفات منتظران
۱۰. ارتباط با امام قائم عجله تعالی (مجموعه ادعیه از منابع مستند تا سال ۷۰۰ ه ق صادره از ائمه و نواب اربعه)
۱۱. منجی
۱۲. زیارت ناحیه مقدسه (زمزمه‌های امام زمان عجله تعالی در مصیبت سیدالشهداء علیه السلام)

خلقت نورانی

هنگامی که خداوند تبارک و تعالی بود، هیچ چیزی با او نبود و چون اراده فرمود خلق نماید، اول چیزی که ایجاد فرمود و تکلم به کلمه‌ای فرمود، پس آن نوری شد و از آن نور محمد صلی الله علیه و آله و اهل بیت و ائمه دین علیهم السلام را خلق فرمود.

ائمه علیهم السلام، دارای خلقت نورانی و حدود ۱۴-۱۵ هزار سال قبل از آفرینش حضرت آدم علیه السلام به صورت اشباح نورانی متولد شده بودند تا پیوسته از نهادی پاک به رحمی پاک منتقل می شدند تا خداوند پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله را برانگیخت.

ائمه علیهم السلام قبل از خلقت، انواری بودند که در اطراف عرش به تسبیح و تقدیس خدا اشتغال داشتند و از بالاترین مرتبه علیین آفریده شدند. ائمه علیهم السلام از نور خدا و شیعیان از نوری پست‌تر آفریده شده‌اند و در روز قیامت پست و عالی بهم می‌پیوندند. اهل آسمان بواسطه تسبیح ائمه علیهم السلام به تسبیح مشغول شدند و وقتی ساکن زمین شدند اهل زمین آن را از ائمه علیهم السلام فرا گرفتند.

ولادت

ولادت حضرت مهدی علیه السلام در سحرگاه نیمه شعبان سال ۲۵۵ هجری قمری، پنج سال قبل از شهادت امام حسن عسکری علیه السلام در سامرا واقع شده است. امام زمان علیه السلام عترت رسول خدا صلی الله علیه و آله و از نژاد پاک فاطمه زهرا علیها السلام است. پاک و نیک از نظر پدر و مادر است. امامت تا قیامت در اولاد حسین علیه السلام است.

برکت‌های ولادت:

در شب تولد امام فرزندی متولد نخواهد شد، مگر مومن باشد و اگر در بلاد کفر متولد شود، خداوند او را به ایمان رهبری می‌کند. نطفه امام از بهشت است وقتی از مادر متولد می‌شود روی زمین قرار می‌گیرد، دست بر زمین گذاشته و سر به آسمان بلند می‌کند.

بهترین شخصیت

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله: «یا علی، تو و فرزندان برگزیده‌های خدا از خلق هستید»^۱. امام مهدی عجله الله فرجه بهترین شخصیت، بهترین فرد روی زمین، شخصیت بی‌نظیر، برگزیده خدا از خلق، سابقون مقرب، سابق به خیر و اصل هر خوبی است. هر چه برای اولین امام است برای آخرین امام نیز خواهد بود. دنیا در نزد امام مثل یک پوست گردوست و چیزی از دنیا در نظر امام پوشیده نیست و او می‌تواند از هر جای دنیا آنچه را که بخواهد بگیرد مثل شما که از سفره هر چیز را می‌خواهید می‌توانید و از دست شما فاصله ندارد. بهترین ارواح: «خداوند ارواح را دو هزار سال قبل از اجساد خلق کرد و بهترین آنها را ارواح محمد، علی، فاطمه، حسن، حسین و ائمه عجله الله فرجه بعد از آنها قرار داد».

فضایل ویژه امام

امامان معصوم عجله الله فرجه همگی در فضایل و مناقب و کمالات یکسان هستند و بمنزله پیامبر صلی الله علیه و آله هستند.

امیرالمومنین علی علیه السلام: «ما را خدا قرار ندهید ولی در فضل ما هرچه می‌خواهید بگویید باز هم به گُنه فضل ما نخواهید رسید و نهایت ندارد، زیرا خداوند تبارک و تعالی به ما بیشتر و بزرگتر از آنچه ما می‌گوییم و شما می‌گویید و یا خطور به قلب یکی از شما نماید عنایت فرموده، وقتی ما را آن طور شناختید آن وقت مؤمن هستید، امام بزرگتر و برتر و عظیم‌تر از تمام فضایی است که ما برای شما نقل می‌کنیم».

اطاعتش اطاعت خداست، دلش مرکز اراده خداست، خداوند دل‌های ائمه علیهم السلام را محل اراده خود قرار داده، اگر خدا چیزی را بخواهد آنها نیز خواهند خواست، دل‌های آنها از علاقه به دنیا بیزار است. ائمه علیهم السلام مورد رحمت خدا، چراغ رحمت خدا، خلق شده از نور ذات خدا، گنجینه خدا، مظاهر خدا، فضل خدا، معانی خدا، مترجم وحی خدا، قائم به امر خدا و امینان خدا که بر تمام امت فضیلت دارند، هستند.

ائمه علیهم السلام برتری بر انبیای گذشته به جز پیامبر اسلام دارند. آل یاسین، اهل رسول صلی الله علیه و آله و خویشاوند پیامبر صلی الله علیه و آله (روز قیامت هر خویشاوندی قطع می‌شود مگر خویشاوندی با پیامبر صلی الله علیه و آله)، صاحبان خمس، سرور مؤمنین (جامع فضایل)، مرکز دایره ایمان، عزت مومنین، رستگاری پیروان، شفیع گنه‌کاران هستند.

امام زمان علیه السلام از پدر و مادر مهربان‌تر و از همه متواضع‌تر است، از همه بیشتر توجه به انجام وظیفه دارد، امام دعایش مستجاب است. امام بین مشرق و مغرب را می‌بیند، ادرار و مدفوع او دیده نمی‌شود زیرا زمین را خدا

مامور کرده آن را فرو ببرد.

ماه تابان، دریای خشک نشدنی، شخصیت غیر قابل توصیف، گل خوشبو، منبع سود، دستاویز محکم غیر قابل گسسته شدن، دژ محکم، صاحبان خرد، چشمه پر آب است. مقام امام علیه السلام در زمین مانند ماه در آسمان است. امام طبیب دلسوز، پدرمهربان، پرهیزکارترین فرد، شایسته تشریف، تعظیم، تقدیم، تقویم، حلیم‌ترین، سخاوتمندترین، عابدترین مردم، چشم او می‌خواهد ولی دلش بیدار است، ظاهرش را نمی‌توان مالک شد، باطنش را نمی‌توان درک کرد، یگانه روزگار، بی نظیر، نور درخشان، دارای چهره دلگشا، فصاحت، شرح صدر و وارث حلم فراوان، شجاعتی که ترسی او را فرا نگیرد و منجی (هرکس که تابع امام باشد نجات می‌یابد و هرکه مخالف باشد هلاک می‌شود) می‌باشد.

حبیب الله، سرّ الله، حق الله، باب الله، حزب الله، بقیة الله، جنب الله، وجه الله، یدالله، صراط الله، قلب الله، علم الله، ذکر الله، عین الله، صفی الله، سیف الله، ولی الله، حبل الله، کلمات الله، حرمت الله و...

هر کس منکر یکی از چیزهایی باشد که خدا به امام زمان علیه السلام عنایت کرده، منکر قدرت خدا و مشیت اوست.

مردی یهودی خدمت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله رسید، جلوی ایشان ایستاد و گفت: شما بهترید یا موسی بن عمران علیه السلام پیامبری که خدا با او سخن گفت و تورات و عصا فرستاد و دریا را برایش شکافت و با ابر بر سرش سایه افکند؟ پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «برای شخص مکروه است که خود را تعریف

کند ولی من می گویم: وقتی حضرت آدم علیه السلام دچار خطا شد توبه‌اش به این شد که گفت: خدایا از تو درخواست می‌کنم به حق محمد و آل محمد علیهم السلام مرا ببخشی و خداوند او را بخشید. حضرت نوح علیه السلام وقتی سوار کشتی شد و از غرق شدن ترسید، گفت: خدایا به حق محمد و آل محمد علیهم السلام ما را از غرق، نجات بخش و خداوند او را نجات بخشید و اینکه حضرت ابراهیم علیه السلام هنگامی که در آتش افکنده شد گفت: خدایا درخواست می‌کنم به حق محمد و آل محمد علیهم السلام مرا نجات بخشی و خداوند آتش را سرد و سلامت قرار داد. حضرت موسی علیه السلام موقعی که عصایش را انداخت در دل ترسید، گفت خدایا به حق محمد و آل محمد علیهم السلام مرا در امان قرار ده، خداوند فرمود: نترس تو برتر و پیروزی. ای یهودی اگر موسی علیه السلام مرا درک می‌کرد و به من و به نبوت‌م ایمان نمی‌آورد ایمانش برای سودی نمی‌بخشید و نه نبوتش برایش فایده‌ای داشت. ای یهودی، از ذریه من مهدی علیه السلام است و موقعی که ظهور کند حضرت عیسی بن مریم علیه السلام برای نصرت و یاری او می‌آید، حضرت مهدی علیه السلام جلوی عیسی علیه السلام می‌ایستد و حضرت عیسی علیه السلام نماز را پشت سرش می‌خواند»^۱.

واسطه خدا

وسیله و واسطه گاهی از امور مادی است، مثل آب و غذا که وسیله رفع تشنگی و گرسنگی است، از آنجا که جهان بر اساس نظام علت و معلولی و اسباب و مسببات، آفریده شده است نیازمندی‌های طبیعی بشر با عوامل و

(۱) بحار الانوار ج ۴، ص ۲۴۴

اسباب برآورده می‌گردد، فیوضات معنوی نظیر هدایت، مغفرت و آمرزش نیز بر اساس نظامی خاص بر انسان‌ها نازل می‌شود و اراده حکیمانه خداوند بر این تعلق گرفته که امور از طریق اسباب خاص و علل معین به انسان‌ها برسد. خداوند بواسطه وجود امام، زمین، آسمان، بهشت، جهنم، خورشید و ماه، بیابان، دریا، کوه‌ها، تر و خشک، شیرین و تلخ، گیاه و درخت را آفرید و بواسطه عبادت و پرستش اهل بیت علیهم السلام، مردم خداپرست شدند. خداوند به وسیله امام زمان علیه السلام می‌گشاید و ختم می‌کند.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله: «در آسمان هفتم خداوند به من خطاب کرد؛ به واسطه قائم علیه السلام از خانواده شما، با تسبیح و تقدیس و تهلیل و تمجید زمین را آباد می‌کنم و زمین را پاک می‌کنم از دشمنانم و در اختیار دوستان خود می‌گذارم و به واسطه او سخن کافران را در پایین و سخن خود را در بالا قرار می‌دهم و به واسطه او بندگان و بلاد را زنده می‌کنم و برای او گنج‌ها و ذخایر را آشکار می‌کنم و به اراده خود او را بر اسرار و راز دل‌ها آگاه می‌کنم و به اراده خود و با ملائکه در راه اجرا و گسترش دستور خود به واقع مددش می‌کنم»^۱.
ثقلین، ائمه علیهم السلام و قرآن است. شیعیان ما چنگ به نور ائمه علیهم السلام می‌زنند و ائمه علیهم السلام چنگ به نور پیامبر صلی الله علیه و آله می‌زنند و پیامبر صلی الله علیه و آله چنگ به نور خدا می‌زند.

امام زمان علیه السلام؛ باب الله، تنها وسیله هدایت، وسیله شناخت و پرستش خدا، ریسمان متصل بین خدا و خلق، دستاویز و پناه مردم در گرفتاری‌هاست.

امام زمان عجله الله تعالی فرجه واسطه بین خدا و خلق، واسطه بخشش گناه، واسطه رهایی مردم از بند آتش جهنم، واسطه گسترش رحمت، واسطه رحم خدا بر مردم، واسطه خروج نعمت از زمین، واسطه نزول باران است. به واسطه وجود امام زمان عجله الله تعالی فرجه ابرها به حرکت در می‌آیند، آب در جوی‌ها روان می‌شود، رویدنی‌ها می‌رویند و درختان میوه می‌دهند.

باب

«باب» یا باب الله لقب و صفتی است است که در برخی احادیث و ادعیه برای پیامبر صلی الله علیه و آله و خاندانش به کار برده شده است.

امام مهدی عجله الله تعالی فرجه پایه توحید خدا، باب خدا و باب ایمان است. جایگاه امام زمان عجله الله تعالی فرجه در میان مسلمانان همانند «باب حطه»^۱ برای بنی اسرائیل خوانده شده است، باب حطه سخن گویان صادق، مؤمن، راهنما، فاضل‌اند و پیروان آنها در امان از گمراهی‌اند و ورود به آن (محبت و ولایت آنان) مایه نجات، آمرزش گناهان و معیار ایمان به خداست و کسی که به آن داخل نشود هلاک می‌شود.

امین

امام زمان عجله الله تعالی فرجه امین اسرار خدا، ودیعه خدا، امانت‌دار و امین برنامه معین شده زندگی است.

چون خداوند پیامبر صلی الله علیه و آله را پدر مؤمنین قرار داده، خرج آنها را نیز به عهده او قرار داده است و هر چه برای پیامبر صلی الله علیه و آله لازم شد برای امیرالمؤمنین علیه السلام

نیز لازم شد و پس از آن جناب برای سایر ائمه، یکی پس از دیگری تا امام زمان عجله لازم شد.

شاهد و ناظر

امام زمان عجله شاهد و ناظر بر رفتارهای ما است و منظور دیدن با چشم دل است نه با چشم سر، همچنان که خداوند ناظر و آگاه بر اعمال است، بدون اینکه چشم مادی داشته باشد. مراد آگاهی از حقایق و اعماق رفتارهای مردم در دنیا، از جهت نیل به نیک بختی یا تیره روزی، قبول شدن یا رد شدن در پیشگاه الهی است.

اعمال خلق بر امام زمان عجله عرضه می‌شود، گواهان و شاهدان خدا بین مردم هستند و از جانب خدا مراقب بر خلائق هستند.

هیچ چیزی از مردم و شیعیان بر امام مخفی نیست و هیچ مومنی از نظر امام پنهان نیست.

امام صادق علیه السلام: «خداوند حکیم‌تر و کریم‌تر و بزرگ‌تر و داناتر است بر بندگان خود که حجتی قرار دهد و آن گاه امور مردم را از وی پنهان دارد»^۱.
حجت خدا نیازهای مردم و بلاهایی که دچار می‌شوند را می‌داند.

صراط

صراط مستقیم همان اسلام است و امامان تجلی اسلام‌اند یعنی اگر انسان بخواهد تمام اسلام را در سیمای یک انسان ببیند آن انسان، امام معصوم علیه السلام است. امام زمان عجله صراط الله، صراط مستقیم، شاهراه هدایت،

(۱) بحار الانوار ج ۴، ص ۹۸

راه استوار، راه آشکار، تنها راه به سوی خداست.
 امام صادق علیه السلام: «هر چیزی نابود شده و هالک است مگر کسی که از
 راهی که امام می رود، برود»^۱.

قرآن ناطق

«قرآن ناطق» تعبیری روایی که در وصف پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله، امام
 علی علیه السلام و دیگر اهل بیت علیهم السلام استفاده شده است. علت این تعبیر را چنین
 دانسته‌اند که این افراد، تجسم علمی قرآن بوده و به حقیقت و باطن قرآن
 پی برده‌اند و می‌توانند این آگاهی را به دیگران منتقل کنند.

امام زمان علیه السلام معدن تأویل و تنزیل قرآن، همراه قرآن، جدانشدنی از
 قرآن، اهل ذکر، اهل رضوان و اهل اعراف است.

امام رضا علیه السلام: «از ما سوال کنید ما اگر خواستیم جواب می‌دهیم و اگر
 نه، جواب نمی‌دهیم»^۲.

امام زمان علیه السلام به تعبیر قرآن «بئر معطله»^۳ است، یعنی امام غایبی که
 تا زمان ظهور از دانش او استفاده نمی‌شود.

امام، «ماء‌معین»^۴ یعنی آب روان در زمین و مایه حیات است و اگر
 غایب باشد چه کسی می‌تواند برای شما اخبار آسمان و زمین را به شما
 بگوید و حلال و حرام را برای شما بیان کند.

(۱) بحارالانوار ج ۲، ص ۱۷۰

(۲) بحارالانوار ج ۱، ص ۱۲۰

(۳) حج ۴۵

(۴) ملک ۳۰

برخی از ویژگی‌های امام مهدی علیه السلام در قرآن؛ اولی النهی^۱ (صاحبان خردها)، متوسمین^۲ (زیرک)، عبادالرحمن^۳ (بندگان ویژه خداوند)، حبل‌المتین^۴ (ریسمان محکم)، امت وسط^۵ (میان‌ه‌روترین گروه).

امان اهل زمین

یکی از مهمترین فواید وجود امام ولو در غیبت این است که وجود او سبب ایمنی برای اهل زمین است، همان گونه که ستارگان، سبب ایمنی اهل آسمان‌اند.

اگر امام یک ساعت در روی زمین نباشد زمین ساکنان خود را فرو می‌برد، همانطور که دریا انسان را در امواج خروشان غرق می‌نماید. اگر خدا تصمیم بگیرد که مردم را هلاک کند و مهلت به ایشان ندهد امام را از میان آنها بر می‌دارد و بلند می‌کند و آنگاه هر چه بخواهد انجام می‌دهد. امام زمان علیه السلام آخرین کسی که از دنیا می‌رود، آخرین حجت خدا، امان اهل زمین و آسایش مردم است.

دارنده نشانه‌های امامت

امامت منزلت بسیار والایی دارد. امام خلیفه خدا و رسول خداست و در فضایل و کمالات یگانه روزگار خویش است. امام صادق علیه السلام: «شما خیال

(۱) طه ۵۴

(۲) حجر ۷۵

(۳) فرقان ۶۸ تا ۶۳

(۴) ذاریات ۵۸

(۵) بقره ۱۴۳

می‌کنید در مسئله امامت، امام می‌تواند هر کس را بخواهد به جانشینی خود تعیین کند! به خدا قسم این قراردادی است از جانب خدا که به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله ابلاغ کرده و مردان معینی را با نام و نشان یکی پس از دیگری مشخص نموده تا منتهی به صاحب آن شود».

برای تشخیص حضرت مهدی عجله الله تعالی فرجه از مدعیان دروغین نیاز به نشانه‌هایی دارد که از جمله نشانه‌های اثبات امامت که در کتاب بحار الانوار اشاره شده است می‌توان موارد ذیل را نام برد:

امام صادق علیه السلام: صاحب مقام امامت با سه امتیاز شناخته می‌شود؛ ۱- او شایسته‌ترین مردم نسبت به امام پیشین است در اخلاق، علم و ادب ۲- او وصی امام قبلی است ۳- در نزد او سلاح پیامبر صلی الله علیه و آله و وصیت پیامبر و... وجود دارد.^۱ تعیین امام از جانب خدا و با وصیت امام قبل معرفی می‌شود. وصیت آشکار به گونه‌ای است که بعد از رحلت امام قبلی وارد شهر شوی و از هر کسی پرسیدی به چه کسی وصیت کرده؟ می‌گویند: فلانی است (اما در زمان پس از غیبت کبری برای شناخت امام زمان عجله الله تعالی فرجه کارآیی ندارد).

امام رضا علیه السلام: «سلاح در میان ما مثل تابوت در بنی اسرائیل است و هر کجا تابوت باشد خلافت در آنجاست».^۲

ولی در عین حال امام دارای صفات ویژه دیگری از جمله وقار، پرهیزکاری، عصمت، پاک از هر عیب و معصیت‌های مستوجب آتش جهنم است و نیز پلیدی از امام برطرف شده، اهل لهو و لعب نبوده و او را کسالت

(۱) بحار الانوار ج ۴، ص ۱۵۳

(۲) بحار الانوار ج ۴، ص ۱۴۵

نمی‌گیرد، چشمش می‌خوابد ولی دلش نمی‌خوابد و سایه ندارد، از پشت سر چنان می‌بیند که از رو به رو مشاهده می‌کند و دارای اعجاز است.

عالم

پیامبران الهی مأمور هدایت انسان‌ها در تمام جنبه‌های مادی و معنوی هستند، لذا باید سهم بسیار بزرگی از علم و دانش داشته باشند تا بتوانند به خوبی این مأموریت را انجام دهند و امامانی که جانشینان پیامبرند نیز همین حکم را دارند، پس آنان نیز به صورت وسیع و گسترده علم به غیب دارند.

«علم»، آنچه که از جانب خدا بر دل امام عصر عجله روز به روز در هر شبانه روز و ساعت به ساعت افزوده می‌شود و شامل پیش آمدهایی است که در شب و روز و ساعت به ساعت اتفاق می‌افتد و به واسطه آن شرح صدر می‌یابد و دلش نورانی می‌گردد. خداوند حجتی در روی زمین قرار نمی‌دهد که از او چیزی بپرسند بگویند: نمی‌دانم.

امام زمان عجله اهل علم و دارای علم کامل، علم صحیح، علم الکتاب و دارنده دانش پیامبر صلی الله علیه و آله است. امام، عالمی است که جهل بر او راه ندارد و اعلم مردم و از انبیای گذشته داناتر است. امام حامل علم خدا، مرکز اسرار، منبع حکمت و از راسخین در علم و حکمای خدا در زمین است. امام واردترین فرد به مسائل قضایی، آیات سفر و حضر است.

امام فصیح‌ترین و داناترین مردم به هر زبان و لغتی است. امام به منزله دریاست و آنچه نزد اوست تمام شدنی نیست و علم‌هایش بیشتر از این‌هاست.

انواع علم امام زمان عجله:

هر دانشی که به اهل آسمان‌ها و زمین رسید از ناحیه امام است. امامان عجله راسخین در علم‌اند یعنی اختلاف در علم ندارند زیرا به تأویل آن و همه جوانب آن آگاهی دارند.

امام زمان عجله، وارث علوم پیامبر صلی الله علیه و آله، پیامبران گذشته و امیرالمؤمنین علیه السلام، است. او صاحب علم انبیا، اوصیا، اولوالعلم و عالم به اسم اعظم، ناسخ و منسوخ و اخبار آسمانهاست.

دانا به علم منایا (علم زمان أجل‌ها، وقت‌های مُردن، مرگ و میر مردم، حوادث و مصیبت‌هایی که برای جامعه بشری اتفاق می‌افتد)، علم بلایا (رنج‌ها و گرفتاری‌ها)، انساب (علم نسب شناسی)، علم وصایا، عالم به حلال و حرام و نیازهای مردم است.

عالم به اندازه‌ای که خدا بخواهد و دانا به گذشته (علم مزبور: علم به آنچه قبلاً بود) و آینده (علم غابر: علم به آنچه به وجود می‌آید) و آنچه فردا اتفاق می‌افتد را به مردم خبر می‌دهد.

امام زمان عجله به هر زبان و لغتی سخن می‌گوید، زبان همه مردم، پرنده‌ها و چارپایان را می‌داند و از ابتدا عالم به گذشته و آینده و سرشت هر صاحب روحی است، مانند حضرت عیسی علیه السلام که هنگام ولادت گفت: «انی عبدالله اتانی الکتاب». در نزد امام سرّی از خداست و علمی از علم خدا که تاب آن را ملک مقرب، نبی مرسل، مؤمنی که خدا قلبش را برای ایمان به خدا آزموده، ندارند و فقط امام، مکلف به حمل آن است.

چگونگی علم امام زمان علیه السلام:

تمام دانشی که آدم از آسمان به زمین آورد و همه امتیازات علمی پیامبران تا خاتم الانبیاء در اختیار امام است. به موسی و خضر علم گذشته را داده بودند ولی به امام، علم آینده نیز داده شده است.

رؤیت اعمال مردم به واسطه استوانه‌ای از نور است که برای امام برافراشته می‌شود و هرگاه امام بخواهد مسائلی از زمین و آسمان را بداند یک طرف آن نور بلند می‌شود.

علم امام در هر شب و روز افزایش داده می‌شود. هر وقت اراده کند چیزی را بداند خدا او را مطلع می‌کند. ساعت به ساعت به امام معلومات و اطلاعات می‌دهد و شیطان متعرض امام نمی‌شود.

امام عصر علیه السلام در هر شب جمعه مسافرتی به جانب خدا دارد که وقتی بر می‌گردد همراه با افزایش علم است.

برای رسول، فرشته نازل شده و پیغام از طرف خدا می‌آورد، اما نبی در خواب فرشته را می‌بیند ولی محدث صدای ملک را می‌شنود و به گوش او می‌خورد و به قلبش القاء می‌شود.

حمزه ثقفی به امام صادق علیه السلام عرض کرد: ما سؤالی می‌کنیم شما به سرعت جواب می‌دهید و گاهی سر به زیر می‌اندازید و بعد جواب می‌دهید؟ فرمود: «آری به گوش و قلب ما القاء می‌شود و می‌گوییم»^۱.

وقتی از امام سوال می‌کنند چگونه جواب می‌دهد؟ ۱- گاهی خطور به قلب (الهام) می‌شود، ۲- گاهی صدای ملائکه را می‌شنود، ۳- گاهی نیز به هر دو.

کتابی در نزد امام است که اسامی تمام شیعیان را در آن نوشته شده و امام عارف به حقیقت ایمان یا نفاق مردم است.

امام از زمان رحلت خود از دنیا خبر دارد. امام صادق علیه السلام: اگر امام نداند که چه بر سر او می‌آید و کارش به کجا منتهی شود، او حجت خدا بر مردم نیست.

امیرالمؤمنین علیه السلام می‌فرماید: «کسی که در امر ما و علوم مان مشکوک باشد، مانند کسی است که در معرفت و حقوق ما شک داشته باشد»^۱.
امام زمان علیه السلام، کلمات الله است یعنی فضائل، مناقب و علوم امام تمام شدنی نیست.

دارنده اسم اعظم

از روایات زیادی استفاده می‌شود که اگر کسی اسم اعظم خدا را بداند، علاوه بر آنکه دعایش مستجاب می‌شود، می‌تواند با اجازه پروردگار در جهان طبیعت تصرف کرده و کارهای مهمی انجام دهد.

امام صادق علیه السلام: ای ابان چگونه مردم قبول نمی‌کنند فرمایش حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام را که فرمود: اگر بخواهم همین پایم را بلند می‌کنم و بر سینه معاویه که در شام است می‌زنم و او را از تخت به زیر می‌اندازم، اما قبول دارند که عاصف بن برخیا وصی حضرت سلیمان علیه السلام، تخت بلقیس را قبل از یک چشم به هم زدن برای او آورد، مگر پیامبر ما بهترین پیامبر نیست و وصی او برترین اوصیا نیست؟ آیا او را مانند وصی حضرت سلیمان علیه السلام هم

قرار نمی‌دهند؟! ابان پرسید: آیا امام می‌تواند چیزی که در بغداد است با دست خود بردارد؟ امام فرمود: آری حتی پایین عرش را می‌کند.^۱
اسم اعظم خدا ۷۳ تاست و امام ۷۲ حرفش را دارد و آن یک حرف اختصاص به خداوند دارد.

امام زمان علیه السلام آگاه از اسم اعظم است که اگر بخوهد آسمان، زمین، بهشت و جهنم را از جای خود بر می‌کند و به آسمان می‌برد و به زمین می‌زند و به مشرق و مغرب می‌رود.

همه چیز مطیع امام است حتی آسمان‌ها، زمین، شمس، قمر، ستارگان، کوه‌ها، درخت‌ها، جنبندگان، دریاها، بهشت و جهنم که این مقامات را خداوند بواسطه اسم اعظم که عنایت فرموده بخشیده و با تمام این امتیازات، ما غذا می‌خوریم و در بازارها راه می‌رویم و این کارها را به امر خداوند انجام می‌دهیم. امام زمان علیه السلام اسماء حسنی است و هنگامی که خدا را به آن اسماء بخواند، جواب خواهد شنید.

امام صادق علیه السلام: «حضرت سلیمان علیه السلام دارای اسم اکبر خدا بود، هر وقت خدا را به آن اسم می‌خواند هر چه می‌خواست به او داده می‌شد و اگر دعا می‌کرد جواب او را می‌دادند، اگر سلیمان حالا می‌بود به ما احتیاج داشت.»^۲
امیرالمومنین علیه السلام: «اگر من بخواهم تمام دنیا و آسمان‌های هفتگانه را برگردم، در فاصله کمتر از یک چشم به هم زدن با اسم اعظمی که دارم می‌توانم.»^۳

(۱) بحارالانوار ج ۵، ص ۲۰

(۲) بحارالانوار ج ۵، ص ۲۰

(۳) بحارالانوار ج ۵، ص ۳۳

ارواح همراه امام

یکی از منابع علم امامان معصوم علیهم السلام استفاده از ارواحی است که همراه و در اختیار امام است. در برخی روایات حداقل پنج روح نام برده‌اند؛ ۱- «روح الحیات»؛ با آن حرکت می‌کند، می‌رود و می‌آید. ۲- «روح القدس»؛ بار نبوت را بر می‌دارد و با رحلت پیامبر به امام منتقل می‌شود. ۳- «روح القوه»؛ با آن حرکت می‌کند و جهاد می‌کند. ۴- «روح الشهوه»؛ با آن می‌خورد و می‌آشامد و... ۵- «روح الایمان»؛ بوسیله آن دستور می‌دهد و عدالت می‌کند.

در ذیل نیز به برخی از این ارواح در اختیار امام زمان عجل الله فرجه اشاره می‌شود:

روح القدس

«روح القدس»، از ارواحی که همیشه همراه انبیاء و اوصیاست می‌باشد و اگر امام چیزی را نداند، روح القدس، امام را در جریان می‌گذارد و به حکم آل داود از طریق روح القدس بین مردم حکم می‌کند؛ یعنی احتیاجی به شاهد ندارد و با علم خود قضاوت می‌کند. روح القدس نه می‌خواهد و نه غافل است و اهل لهو نبوده و اشتباه نمی‌کند و ثابت است. روح القدس آنچه در شرق، غرب، خشکی و دریاست می‌بیند. از روح القدس نزدیکتر به خدا مخلوقی نیست، هر گاه خدا تصمیمی بگیرد به روح القدس القا می‌کند و او آنگاه به ائمه علیهم السلام می‌دهد و آنها طبق آن رفتار می‌کنند.

الروح

«الروح»، یکی دیگر از روح‌های همراه پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله بوده و با امام

نیز هست و هرگز از ائمه عجل جدا نمی‌شود و از جانب خدا ایشان را تقویت می‌کند. الروح غیر از جبرئیل است و در شب قدر نازل می‌شود، بزرگتر از ملائکه که حتی جبرئیل و میکائیل است می‌باشد. الروح یکی از مخلوقات خداست که دارای چشم، قدرت و تایید می‌باشد. الروح استوانه‌ای از نور بین امام و خداست، که اعمال مردم و هرچه به آن احتیاج دارند که باید راهنمایی شوند را امام به وسیله آن استوانه می‌بیند و برایش گشوده می‌شود و آنچه را بخواهد، می‌داند و سپس باز گرفته می‌شود آنگاه که نخواهد دانست.

روح الله

«روح الله»، یکی از ارواحی است که در اختیار امام زمان عجل می‌باشد. اگر روح الله به کسی عنایت شود یعنی به اجازه خدا می‌آفریند و زنده می‌کند، از گذشته و آینده تا قیامت اطلاع دارد. به هرکس روح الله عنایت شود، از مشرق و مغرب و از مغرب به مشرق در یک چشم به هم زدن می‌رود و از دل‌ها و قلب‌ها خبر دارد و دارنده روح الله از امر الله کامل است و نقصان ندارد.

وارث انبیا

پیامبران علاوه بر شخصیت حقیقی و وراثت ظاهری دارای وراثت معنوی و اختیاراتی مانند ولایت تکوینی، علوم مختلف و... نیز هستند که از خداوند متعال دریافت نموده‌اند.

امام سجاد علیه السلام: «هر چه خدا به هر پیغمبری داده به حضرت محمد صلی الله علیه و آله نیز داده ولی به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله چیزهایی هم داده که به دیگران نداده، و هر چه به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله داده به امیرالمؤمنین علیه السلام نیز داده و بعد امام حسن علیه السلام و امام حسین علیه السلام و سپس هر امامی پس از دیگری تا روز قیامت و هر افزایشی که در هر سال و هر ماه بلکه به خدا قسم در هر ساعت پیش می‌آید»^۱.

ائمه علیهم السلام، ابدال انبیاء و تحویل گیرنده میراث انبیا هستند. پیراهن حضرت یوسف علیه السلام که از حضرت ابراهیم علیه السلام به ارث رسیده بود و انگشتر سلیمان نبی نزد امام زمان علیه السلام است.

امام زمان علیه السلام صاحب عصای موسی علیه السلام است، عصای موسی علیه السلام که مال آدم علیه السلام بود به حضرت شعیب علیه السلام و سپس به موسی بن عمران علیه السلام رسید و هر کاری که موسی علیه السلام با آن انجام می‌داد امام زمان علیه السلام نیز انجام می‌دهد، حرکت می‌کند، می‌بلعد و هر دستوری به او بدهند انجام می‌دهد.

امام زمان علیه السلام دارنده «جفر قرمز»، ظرفی که در آن اسلحه پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله است و از آن خارج نمی‌شود مگر زمانی که قائم علیه السلام قیام کند. هر کجا سلاح پیامبر صلی الله علیه و آله باشد، امام زمان علیه السلام نیز آن جاست. شمشیر پیامبر صلی الله علیه و آله به نام مخدوم، پرچم او، کلاه خود و زره پیامبر صلی الله علیه و آله بر تن امام اندازه است را در صندوقی که ملائک می‌آورند نزد امام زمان علیه السلام است.

ائمه علیهم السلام وارثان کتاب خدا هستند و قادر به زنده کردن مرده، شفای کور و پیسی هستند و آنها دارای تمام معجزات انبیا هستند.

امام زمان علیه السلام وارث کتاب خداست و کتاب‌های انبیای گذشته در اختیار ایشان می‌باشد که برخی از آن‌ها عبارتند از:

الف) - «جفر»؛

۱- جغرابیض (سفید)؛ ظرفی که در آن تورات موسی علیه السلام، انجیل عیسی علیه السلام، و زبور داوود علیه السلام و کتاب‌های آسمانی قدیم که حلال و حرام در آن است قرار دارد.

۲- جفر اکبر و اصغر؛ از پوست بز و گوسفندی است که در آن دو، حدود و... معلوم است. جفر شامل همه احکامی است که مردم به آن نیاز دارند، از کوچکترین و کم‌اهمیت‌ترین موضوعات تا حدی که حتی جریمه‌ی خدشه وارد کردن بر کسی و یک تازیانه و حتی نصف تازیانه، نیز در این کتاب وجود دارد.

ب) - «جامعه»؛

کتابی به طول هفتاد ذراع (ذراع فاصله انگشت دست تا آرنج)، که پیامبر صلی الله علیه و آله املا کرده و امیرالمؤمنین علیه السلام مکتوب کرده‌اند و نیز در بردارنده اخبار گذشته و آینده و تمام احتیاجات مردم تا روز قیامت است.

ج) - «مصحف فاطمه علیها السلام»؛

هفتاد و پنج روز از وفات پیامبر صلی الله علیه و آله بر فاطمه علیها السلام گذشت، بسیار غمگین بود و در این مدت، جبرئیل برای تسلیت او می‌آمد و به او آرامش خاطر می‌بخشید و از وضع پیامبر صلی الله علیه و آله و جایگاهش برای او صحبت می‌کرد و آنچه بر سر فرزندان او در آینده می‌آید به او اطلاع می‌داد، از وقایعی که

اتفاق می‌افتد و اسم کسانی که در زمین فرمانروا می‌شوند تا روز قیامت و امام علی علیه السلام آنها را می‌نوشت. وصیت فاطمه علیها السلام نیز در مصحف است. مصحف سه برابر قرآن بوده ولی از قرآن یک حرف در آن نیست.

«جامعه»، «جفر» و «مصحف فاطمه علیها السلام» در نزد امام زمان علیه السلام است که در فرصت مناسب به آنها مراجعه و مشکلات و نیازهای فکری و علمی انسانها را حل می‌کنند.

محل رفت و آمد فرشتگان

سجده ملائکه بر حضرت آدم علیه السلام برای احترام به صلب او که ارواح پیامبر صلی الله علیه و آله و ائمه علیهم السلام قرار داشت، بود. خانه امام زمان علیه السلام، خانه رحمت، محل هبوط و رفت و آمد ملائکه است. ملائکه هر نوع رویدنی در زمان خودش، تر یا خشک را برای امام زمان علیه السلام می‌آورند.

امام زمان علیه السلام با ملک صحبت می‌کند، ملائکه هنگام نماز می‌آیند که با امام نماز بخوانند، شب یا روز به محضر امام می‌آیند و وقایع روی زمین را به امام گزارش می‌دهند، هر پادشاهی که بمیرد و دیگری جای او را بگیرد، خبر و کیفیت رفتارش را در دنیا برای امام می‌آورند. هر فرشته که خداوند برای مأموریتی به زمین بفرستد اول پیش امام می‌آید و این مأموریت را به او عرضه می‌کند.

بر ائمه علیهم السلام سلام می‌کنند و حتی امام برای آنها پستی می‌گذارد، می‌آیند و خود را به فرشهای خانه ائمه علیهم السلام می‌مالند. فرشتگان برای تغییر مکان خود حتی به قدر یک نفس کشیدن از امام اجازه می‌گیرند.

امام صادق علیه السلام؛ «همان گونه که از انسان‌ها پیرو داریم، از آنچه نیز پیروانی داریم که گاهی آنها را به مأموریت می‌فرستیم»^۱.
جنتیان خدمتگزاران ائمه‌اند و سوالات حلال و حرام خود را از امام زمان علیه السلام می‌پرسند.

پایه دین اسلام

ولایت مهم‌ترین پایه‌های دین اسلام است به گونه‌ای که بیشتر از سایر پایه‌ها تاکید شده است.

امام زمان علیه السلام، پایه استوار دین اسلام، عزت اسلام، نگهبان دین و دستاویز اسلام است.

اطاعت امام بر مردم واجب است، امام از روی هوای نفس و از رأی و خواست خود کاری نمی‌کند، انتخاب امام از عقل و رأی مردم بالاتر است، امام برطرف کننده حجاب بین انسان مومن و خداست.

امام زمان علیه السلام از ارکان خداوند، زبان گویای خدا در میان مردم، مُجری دستورات پروردگار، مورد تقویت پروردگار، نشانه خدا در میان مردم، فرمانروایان امر به خدا، حاملین عرش و پیرو خوشنودی خداست.

امام زمان علیه السلام گنجینه و ترجمان وحی، صاحب تقوی، شجره نبوت، گنجینه رسالت، شرف مومنین و از بین برنده کافران است.

هادی و راهنمای دین

امام، خلیفه و جانشین رسول خدا صلی الله علیه و آله بوده و با او در تمام وظایف الهی غیر از دریافت وحی مشترک است. جاهل به امام در حقیقت جاهل به خدا و دین اوست. مردم جز به وسیله امام هدایت نمی‌یابند.

امام باقر علیه السلام: «در هر زمانی یک هادی و راهنما از ما هست که به دستورات پیامبر صلی الله علیه و آله راهنمایی می‌کند».^۱

امام صادق علیه السلام: «هر امامی هادی و راهنمای قرن خویش است برای مردمی که در آن قرن زندگی می‌کنند».^۲

فضل بن شاذان از امام رضا علیه السلام پرسید: چرا خداوند اولی الامر را قرار داد و دستور داد که از آنها اطاعت کنید؟ امام رضا علیه السلام فرمود: «به واسطه علت‌های زیادی و از جمله اینکه چون مردم باید طبق یک برنامه معین زندگی کنند و از حدودی که تعیین شده تجاوز نکنند زیرا موجب ناراحتی و زینشان می‌شود و این مطلب دوام نمی‌یافت مگر به اینکه امینی در میان آنها راجع به مسائل دینی قرار دهد تا شاهد انجام کارهای لازم ایشان باشد و آنها را از کارهایی که نهی شده جلوگیری کند».^۳

امام برای پیروانش، نور است و هادی می‌باشد برای کسی که از امام هدایت جوید. امام آتشی افروخته بر فراز تله‌ها و پشت‌ها می‌باشد که سبب راهنمایی گمشدگان می‌گردد. امام آب خوشگوار برای تشنگان و نجات بخش از بدبختی است.

(۱) بحارالانوار ج ۱، ص ۵

(۲) بحارالانوار ج ۱، ص ۴

(۳) بحارالانوار ج ۱، ص ۲۱

امام زمان عجله هدایت کننده تمام جهانیان، هادی زمان، پرچم هدایت و رهبر بوده که هیچ‌کس از هدایت خارج نشود مگر کوتاهی درباره حق آنها کرده باشد، دعوت کننده به دین خدا، راهنمای ما در بدبختی‌هاست. چراغ‌های روشن گر تاریکی، ابری باران‌زا، کشتی نوح است و هرکس بر آن کشتی سوار شود نجات می‌یابد، نجات دهنده در گمراهی فتنه‌هاست. مُنذر، راهنمای به حق و دین، پیشوای مسلمانان و دوستان خداست. امام راهنما به سوی بهشت، راهنمای دلسوز در گرفتاری‌ها و راهنمایی است که وحشت ندارد.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله؛ «پیوسته کتاب خدا و رهبری از ما خانواده، به احکام و دستورات قرآن راهنمایی می‌کنند تا در حوض کوثر وارد شوند»^۱.

حرمت خدا

قرآن کریم: ﴿مَنْ يُعْظِمِ حُرْمَاتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ﴾^۲؛ (هرکس آنچه را خدا حرمت بخشیده بزرگ دارد، نزد پروردگارش برای او بهتر است). خوشنود کردن امام موجب خوشنودی رسول خداست. دفاع از امام، دفاع از پیامبر و شریعت اوست. ظلم به امام باعث ظلم به پیامبر صلی الله علیه و آله است. امام صادق علیه السلام: خدا را سه حرمت است که نظیر ندارد؛ ۱- کتاب خدا که حکمت و نور اوست. ۲- خانه خدا که قبله مسلمانان جهان است. ۳- اولاد پیامبرتان^۳

(۱) بحارالانوار ج ۱، ص ۹۰

(۲) حج آیه ۳۰

(۳) بحارالانوار ج ۲، ص ۱۵۹

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله: «دین، خیر خواهی برای خدا، پیامبر، کتاب خدا، ائمه دین و اجتماع مسلمین است».^۱

هر کس حرمت عترت پیامبر صلی الله علیه و آله را حفظ کند، خداوند امر دین و دنیایش را حفظ کند.

امام باقر علیه السلام: «خداوند هر بنده‌ای را که ببیند کوشش می‌نماید در پیروی از امام خود و خیر خواهی برای او، با ما خواهد بود در رفیق اعلی».^۲
پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله: «کسی که می‌خواهد به من توسل جوید و کاری کند که من روز قیامت شفاعتش را بنمایم، ارتباط با اهل بیت من داشته باشد و آنها را مسرور کند».^۳

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله: «بهترین شما کسی است که بهتر باشد برای خانواده من».^۴
امام صادق علیه السلام: «تاکنون کسی درباره ما یک شعر نسروده مگر این که با روح القدوس تأیید شده است».^۵

امام صادق علیه السلام: «تاکنون کسی درباره ما یک شعر نسروده مگر این که برایش شهری در بهشت آفریده شده است».^۶

امیر المومنین علیه السلام؛ «هر کس ما را با دل دوست داشته باشد و با زبان کمک کند و به کمک ما با دشمنان مان با دست خود بجنگد در درجه ما

(۱) بحار الانوار ج ۵، ص ۵۵

(۲) بحار الانوار ج ۵، ص ۵۹

(۳) بحار الانوار ج ۴، ص ۱۶۳

(۴) بحار الانوار ج ۵، ص ۸۴

(۵) بحار الانوار ج ۴، ص ۱۶۷

(۶) همان

خواهد بود و هر که با دل ما را دوست داشته باشد و به زبان کمک کند ولی به همراه ما با دشمنان نجنگد او یک درجه کمتر از اولی است و هر که ما را با دل دوست بدارد ولی با زبان کمک نکند و نه با دست، او در بهشت است و هر که ما را با دل دشمن بدارد و با زبان دوست بر ضرر ما کار کند او با دشمن ما در جهنم است و هر که با دل دشمن بدارد و بر ضرر ما بوسیله دست و زبان کمک نکند در جهنم است»^۱.

ائمہ عجله همان مستضعفانی هستند که در قرآن خداوند وعده پیروزی و حکومت به آنها داده شده است.

مودت

«مودت» به امام زمان عجله مزد رسالت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و واجب بر همه مؤمنان است. مودت درجه بالاتری از محبت است و برای تثبیت و تأکید محبت و دوستی، نیاز به ابراز و اظهار دارد. همه پیامبران و فرشتگان معتقد به محبت ائمہ عجله هستند.

امام صادق علیه السلام: «مردم به دسته‌های مختلف متفرق شدند و شما شیعیان دل‌بسته به اهل بیت پیامبرتان شدید، آنچه خدا می‌خواست خواستید و آن کس را که خدا انتخاب نموده شما انتخاب نمودید. بشارت باد بر شما، شما به خدا قسم آمرزیده هستید و حسنات شما را قبول می‌کنند و از گناهان شما می‌گذرند»^۲.

(۱) بحار الانوار ج ۵، ص ۷۰

(۲) بحار الانوار ج ۵، ص ۱۰۲

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله: «ثابت‌ترین شما در صراط کسی است که بیشتر، اهل بیت علیهم السلام و اصحاب مرا دوست داشته باشد».^۱

امامان به منزله پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله هستند، لزوم دوستی با دوستان ائمه و بیزاری از دشمنان آنها برطرف کننده حجاب‌ها بین او و خداست. دوستی با دوستان و دشمنی با دشمنان امام موجب آمرزش گناهان است اگر چه به اندازه کوه یا دریا باشد.

امام صادق علیه السلام: «محبّت ما خانواده گناهان را از بندگان می‌زداید همان طوری که باد شدید برگ را از درخت می‌ریزد».^۲

به امام صادق علیه السلام عرض شد فلان کس شما را دوست دارد ولی در بیزاری از دشمنانتان ضعیف است، فرمود: «هیئات دروغ می‌گوید کسی که مدعی است ما را دوست دارد ولی از دشمنان ما بیزاری نمی‌جوید».^۳

آثار مودّت به امام زمان عجل الله فرجه :

امام صادق علیه السلام به داوود رقی فرمود؛ برایت توضیح ندهم حسنه‌ای را که هر کس انجام دهد از وحشت روز قیامت در امان است و در آن سیئه‌ای که هر کس انجام دهد خداوند او را به صورت در آتش می‌اندازد؟ گفت چرا؟ فرمود: «حسنه، حبّ ما است و سیئه، دشمنی با ما است».^۴

جاهایی که دوستی با ائمه علیهم السلام سودمند است عبارتند از؛ ۱- هنگامی که

(۱) بحار الانوار ج ۵، ص ۱۱۱

(۲) بحار الانوار ج ۵، ص ۶۳

(۳) بحار الانوار ج ۵، ص ۴۷

(۴) بحار الانوار ج ۵، ص ۱۰۰

جانث به گلوگاه برسد و نزول ملک الموت ۲- عالم قبر ۳- هنگام نشور ۴- هنگام تحویل نامه عمل ۵- هنگام حساب ۶- هنگام میزان اعمال ۷- پل صراط اولین چیزی که از بنده سوال می‌شود حبّ اهل بیت است و کمال دین با ولایت اهل بیت علیهم‌السلام و بیزاری از دشمنان آنان است.

حبّ امام مهدی عجله، واجب بر هر مسلمانی است و موجب جاری شدن چشمه حکمت از زبان محبّ، بی نیازی از مردم، قبولی اعمال، سنگینی کفه اعمال خیر، پاک شدن از گناهان، امنیت در روز قیامت، امان از آتش جهنم، محشور شدن با پیامبران می‌شود.

دوستی با خانواده آل محمد علیهم‌السلام؛ اساس اسلام، محکم‌ترین دست آویز ایمان، بزرگترین نعمت خدا و حسنه است.

یک روز دوستی با آل محمد صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم بهتر است از عبادت یک سال و شرط ملاقات با خدا دوست داشتن امام زمان عجله است.

آثار حبّ امام در دنیا؛ ۱- نباید شک کند که بهشتی است ۲- زهد ۳- افزایش اشتیاق به عمل ورع در دین ۴- علاقه به عبادت ۵- توفیق توبه قبل از مرگ ۶- شوق برای عبادت در شب ۷- قطع امید از آنچه در دست مردم است ۸- سخاوت ۹- دشمنی دنیا ۱۰- حفظ اوامر و نواهی خدا

آثار حبّ امام در آخرت؛ ۱- نامه عملش گشوده نمی‌شود ۲- نامه عمل به دست راست ۳- گرفتن برات آزادی از آتش جهنم ۴- برای حساب اعمال او ترازو نمی‌گذارند ۵- چهره‌اش سفید می‌شود ۶- زیور بهشتی می‌پوشد ۷- صد نفر از فامیل‌هایش را می‌تواند شفاعت کند ۸- دیده رحمت خداوند

به او ۹- تاج بهشتی بر سر می‌گذارد ۱۰- بدون حساب وارد بهشت می‌شود. مردی از خراسان پیاده خدمت امام باقر علیه السلام رسید و پاهای خود را نشان داد که پینه بسته بود گفت بخدا قسم مرا از این راه دور خدمت شما نیآورده مگر محبت شما اهل بیت علیهم السلام. امام باقر علیه السلام فرمود: «بخدا قسم اگر ما را سنگی دوست داشته باشد، خداوند او را با ما محشور می‌کند»^۱. هر کس به او حب ائمه علیهم السلام روزی شود، خیر دنیا و آخرت داده شده است و برای او عمل هفتاد پیامبر را می‌نویسند و همچنین هفتاد شهید و عمل هفتاد عابدی که هفتاد سال عبادت خدا را کرده‌اند. هر کس با محبت امام عصر علیه السلام از دنیا برود با توبه و مومن مُرده و نزدیک‌ترین خلق به عرش خدا و شهید است، اگرچه در رختخواب از دنیا برود. دوستی با ائمه علیهم السلام، علامت پاکی ولادت و دشمنی با آن‌ها علامت آلودگی ولادت است.

امام صادق علیه السلام؛ «هر که ما اهل بیت را دوست بدارد خدا را سپاسگزاری کند بر اولین نعمت و اولین نعمت پاکی ولادت است»^۲. هر کس بر محبت آل محمد از دنیا برود، شهید مُرده است. هر کس بر محبت آل محمد بمیرد آمرزیده است، توجه کنید هر کس بر محبت آل محمد بمیرد با توبه از دنیا رفته و هر کس بر محبت آل محمد بمیرد ملک الموت به او بشارت بهشت می‌دهد و بعد نکیر و منکر هر کس بر محبت آل محمد بمیرد را چنان با جلال به بهشت می‌برند مانند عروسی که به خانه

(۱) بحارالانوار ج ۵، ص ۷۵

(۲) بحارالانوار ج ۵، ص ۱۲۳

شوهر می‌رود. هر کس بر محبت آل محمد بمیرد، دری از قبرش به بهشت گشوده می‌شود.

آثار کینه و دشمنی با امام زمان عجله

۱- منکر امام عصر عجله، منکر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله است ۲- بغض و کینه با امام سیئه و گناه است ۳- محبت امام، نشانه کفر و ایمان است (مؤمن ما را دشمن نمی‌دارد و کافر به ما محبت نمی‌کند). ۴- مایوس از رحمت خدا ۵- بوی بهشت را استشمام نمی‌کند و مستوجب آتش جهنم است.

امام باقر ع: «هر کسی با ما اهل بیت دشمنی ورزد خداوند او را در روز قیامت یهودی به محشر می‌آورد»^۱.

امام باقر ع: «از هر چیز با ما دشمن هستند حتی از پرنده‌ها و حتی پیام هفته و...»^۲.

چکاوک از پرنده‌هایی است که تسبیح زیاد می‌کند و در سحرگاهان می‌گوید: «بار خدایا دشمنان آل محمد را لعنت کن، دشمنان آل محمد صلی الله علیه و آله را دشمن بدار و دوستش را دوست بدار»^۳.

ولایت

امامان هم دارای ولایت تشریعی و هم ولایت تکوینی هستند، بدین معنا که گفتار و رفتار آنان برای ما در مورد مسائل فقهی و غیر فقهی

(۱) بحارالانوار ج ۵، ص ۱۱۳

(۲) بحارالانوار ج ۵، ص ۲۱۹

(۳) بحارالانوار ج ۵، ص ۲۱۲

حجت است و با اذن خداوند می‌توانند در امور هستی دخل و تصرف نمایند. «ولایت» به معنای سرپرستی، مالکیت تدبیر و صاحب اختیار بودن است. امام زمان علیه السلام یکی از بزرگترین واسطه‌های فیض الهی در عالم تکوین و تشریح است. بنابراین، امام مرکز و محور جهان هستی، مبین، مفسر و زبان گویای پیامبر صلی الله علیه و آله در مورد شریعت می‌باشد و بر عالم تکوین و تشریح ولایت دارد. ولایت تکوینی، یعنی فرمانروایی امام بر جهان هستی و اینکه تمام نظام آفرینش به اذن خداوند، تحت حاکمیت و تصرف امام است. در ولایت تشریحی، تشریح و امر و نهی و قانون گذاری به اذن خداوند متعال بوده و امام نیز حق تشریح و قانون گذاری دارد.

مطابق با برخی روایات خداوند را دوازده هزار عالمی است. عالمی بزرگ‌تر از هفت آسمان و زمین، که هیچ کدام از این عوالم خبر از وجود عالمی دیگر غیر از خود ندارند و امام زمان علیه السلام بر همه آنها حجت می‌باشد. تمام حیوانات، جمادات و نباتات اقرار به ولایت ائمه طاهرين کرده‌اند و هیچ چیز از انس، جن و ملک در آسمانها نیست مگر امام زمان علیه السلام حجت بر آنهاست، خداوند متعال هیچ آفریده‌ای نیافرید مگر اینکه ولایت ائمه طاهرين علیهم السلام را بر او عرضه داشت و حجت را بر آنها تمام کرد.

امام صادق علیه السلام: «برای خدا شهری است در پشت دریا که وسعت آن به اندازه سیر چهل روز آفتاب است و در آن شهر گروهی هستند که هرگز معصیت خدا را نکردند و شیطان را نمی‌شناسند و نمی‌دانند که خدا ابلیس را آفریده! هر چند گاه آنها را ملاقات می‌کنیم و نیازهای خود را از ما سوال

می‌کنند و کیفیت دعا را به آنها می‌آموزیم. می‌پرسند: قائم علیه السلام ما کی ظهور خواهد کرد؟ آنها دارای عبادت و کوشش شدیدی هستند. شهر آنها را دروازه‌هایی است که بین هر دروازه تا دروازه دیگر، صد فرسخ مسافت است. آنها دارای تقدیس و کوشش زیادی هستند اگر آنها را مشاهده کنید عمل خویش را حقیر خواهید شمرد، در میان آنها یک مرد هست که یک ماه در سجده است و سر بر نمی‌دارد. غذای آنها تسبیح الهی و لباسشان برگ است. چهره‌های آنها می‌درخشد. وقتی یکی از ما را مشاهده می‌کنند اطرافش را می‌گیرند و از ردپای او برکت برمی‌دارند. هنگام نماز صداهای ایشان مانند صدای تند باد بلند می‌شود. گروهی در میان آنها هستند که انتظار قائم علیه السلام ما را دارند و از ابتدا هنوز سلاح را بر زمین نگذاشته و دعا می‌کنند تا او را ملاقات نمایند. عمر هر کدام ۱۰۰۰ سال است. وقتی آنها را مشاهده می‌کنی مجسمه‌ای از خشوع و تواضع و درخواست نزدیکی به خدا خواهی دید. وقتی ما دیرتر پیش آنها برویم خیال می‌کند این تأخیر از خشم و ناراحتی بوده و پیوسته انتظار آن ساعتی را دارند که ما بیاییم و خسته یا کسل نمی‌شوند. کتاب خدا را همانطور که به آنها آموخته‌ایم می‌خوانند. در بین آنچه ما به ایشان آموخته‌ایم چیزهایی است که اگر بر مردم بخوانند آن را انکار می‌کنند و نخواهند پذیرفت، وقتی اشتباهی داشته باشند راجع به قرآن از ما می‌پرسند و برای آنها که توضیح می‌دهیم شرح صدر پیدا می‌کنند. از شنیدن توضیح ما تقاضای طول زندگی می‌کنند که ما را از دست ندهند و می‌دانند منت از جانب خداست بر آنها درباره تعلیمی

که به آنها می‌دهیم. آنها با امام مهدی عجله قیام خواهند کرد، وقتی ظهور کند اسلحه داران ایشان جلوتر از سایرین خواهند بود، دعا می‌کنند خداوند آنها را از کسانی قرار دهد که دین خدا را یاری می‌کند. در میان ایشان پیر و جوان وجود دارد وقتی جوانی پیرمردی را مشاهده می‌کند مانند بنده‌ای در مقابل او می‌نشیند از جای حرکت نمی‌کند تا به او دستور دهد. آنها خود به طریقی با امام ارتباط دارد که خواسته امام را از همه مردم بهتر می‌دانند، وقتی امام به آنها دستوری دهد پیوسته آن کار را انجام می‌دهند تا خود امام، ایشان را به کار دیگری مأمور نماید. اگر آنها به جمعیتی که بین مشرق و مغرب را فرا گرفته باشند حمله کنند و در فاصله یک ساعت همه را از بین می‌برند، حربه در آنها اثر نمی‌گذارد. دارای شمشیرهایی از آهن هستند غیر از این آهن‌ها، اگر مردی از ایشان با شمشیر به کوهی فرود آورد، درهم می‌شکند. امام به همراه آنها به اهل هر دین که برخورد کنند آنها را دعوت به خدا و دین اسلام می‌کند و اقرار به محمد صلی الله علیه و آله می‌کنند و هر کس اقرار به اسلام نکند و نپذیرد را می‌کشند تا هر که در شرق و غرب و تمام دنیا هست اقرار آورد و مسلمان شود.^۱

فرمان برداری از امام زمان عجله واجب است و شرط قبولی اعمال، داشتن ولایت امام زمان عجله است. قبول ولایت امام، شرط ورود به بیوت انبیاست. اگر شخص توبه کار، ایمان آورد و عمل صالح انجام دهد ولی راه ولایت و محبت ما را نداشته باشد و مقام ما را نشناسد توبه، ایمان و عمل صالح

او برایش سودی ندارد. انکار امام زنده، مساوی با انکار امامان فوت شده قبل است و هر کس منکر شود، یهودی یا نصرانی می‌میرد. شراکت یا انکار ولایت موجب حبط اعمال و هلاکت است.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله: «اگر شخصی با عمل هفتاد پیغمبر به ملاقات خدا برود ولی ولایت اولوالامر از ما اهل بیت علیهم السلام را نداشته باشد، خداوند از او انفاق و عبادتی را نپذیرد»^۱.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله نعمت ظاهری و ائمه علیهم السلام نعمت باطنی خدایند و شکر این نعمت داشتن ولایت است. ولایت امام مهدی عجله حسنه، کلم طیبیه، امان از آتش جهنم، نبأ عظیم، تکمیل‌کننده اصول دین و بیشترین سفارش شده در میان واجبات است.

معرفت

امام صادق علیه السلام: «معرفت خدا، همان معرفت و شناخت اهل هر زمانی از امام زمان خود است»^۲.

معرفت، شناخت و ایمان و اطاعت امام زمان عجله است و مردم مأمور به معرفت امام‌اند و ملاک قبولی و بهره‌مندی از اعمال خویش، معرفت به امام زمان عجله است.

مردۀ ما نمرده است و غایب ما دور نشده و کشته‌های ما هرگز کشته نشده است.

(۱) بحار الانوار ج ۵، ص ۱۵۷

(۲) بحار الانوار ج ۱، ص ۵۶

کسی که با شناخت امام از دنیا برود مانند کسی است که با قائم علیه السلام در خیمه بوده است. هر کس همراه با معرفت و شناخت امام مهدی علیه السلام بمیرد او را زبانی نخواهد بود چه جلوتر از ظهور امام بمیرد و یا بعد از آن. هر کس امام شناس باشد داخل بهشت می‌شود و داخل بهشت نمی‌شود مگر کسی که امام عصر علیه السلام را بشناسد و ایشان نیز شما را بشناسد.

امیرالمؤمنین علیه السلام: کسی که در امر ما و علوممان مشکوک باشد، مانند کسی است که در معرفت و حقوق ما شک داشته باشد.^۱

هر کس امام را بشناسد، هنگام مرگ بهره‌مند می‌شود. روز قیامت، عذر هیچکس در عدم شناخت امام زمان علیه السلام پذیرفته نیست. کسی که به امام عصر علیه السلام معرفت نداشته باشد و لو ولایت امیرالمؤمنین علی علیه السلام را قبول داشته باشد، گمراه است. مرگ بدون معرفت به امام زمان علیه السلام مرگ جاهلیت است (مرگ او چون مُردن مردم زمان جاهلیت است).

حکمتی هم که به لقمان داده شد (لقد اوتی لقمان الحکمه)، معرفت به امام زمان خویش بوده است و هر کس بمیرد و بر گردن او تعهد امامی نباشد به مرگ جاهلیت مرده است.

معرفت به امام عصر علیه السلام حسنه است. اثر معرفت و شناخت خدا در دنیا، معرفت به امام است.

از امام صادق علیه السلام سؤال شد: برخی می‌گویند وقتی عرفان یافتی هر چه می‌خواهی بکن، به همین دلیل هر کار حرامی را حلال می‌دانند، فرمود؛

(۱) بحارالانوار ج ۵، ص ۲۱

«خدا آنها را لعنت کند اینها را چه شده؟ پدرم فرمود: وقتی حق را شناختی هر عمل خیری که مایلی انجام ده که از تو خدا قبول می‌کند».^۱

امیر المؤمنین علیه السلام: «من بنده خدا و خلیفه بر بندگانم، ما را خدا قرار ندهید ولی در فضل ما هر چه می‌خواهید بگویید، باز هم به کُنه فضل ما نخواهید رسید و نهایت ندارد زیرا خداوند تبارک و تعالی به ما بیشتر و بزرگتر از آنچه ما می‌گوییم و شما می‌گویید یا خطور به قلب یکی از شما نماید عنایت فرموده، وقتی ما را اینگونه شناختید آن وقت مؤمن هستید».^۲

امام صادق علیه السلام: «مهم‌ترین موقعی که شخص احتیاج به شناختن امام خود دارد آن موقعی است که جانش به اینجا برسد و اشاره به سینه خود نمودند».^۳

مقام امام در آخرت

به جهان پس از مرگ، آخرت می‌گویند که با مرگ و عالم قبر آغاز می‌شود. شیعه امام زمان علیه السلام که با توبه و ایمان کامل رحلت کرده باشد، برسیره پیامبر صلی الله علیه و آله مُرده است و ملک الموت به او بشارت بهشت می‌دهد، نکیر و منکر او را با جلال و شکوه به بهشت می‌برند، مانند عروسی که به خانه شوهر می‌رود، و دری از قبر به بهشت گشوده می‌شود و قبرش جایگاه زیارت ملائکه رحمت است.

(۱) بحار الانوار ج ۵، ص ۱۴۴

(۲) بحار الانوار ج ۴، ص ۳

(۳) بحار الانوار ج ۵، ص ۱۳۵

اختیار حساب پیروان امام زمان عجله و شیعیان او در قیامت، به ائمه اطهار علیهم‌السلام سپرده می‌شود. روز قیامت فقط ائمه علیهم‌السلام اجازه سخن گفتن و شفاعت دارند.

عالی‌ترین محل بهشت، متعلق به محمد و آل محمد صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم است. بهشت جایگاه پیروان ائمه علیهم‌السلام و مخصوص کسی می‌باشد که ما را دوست دارد و با دستش ما را یاری می‌کند.

خداوند بین ائمه اطهار علیهم‌السلام و بین کسی که منکر امام است و مقام ائمه اطهار علیهم‌السلام را نادیده می‌گیرد، حکم می‌کند. منکر امام زمان عجله کافر و مرتد است و جایگاهش جهنم است و به بدترین عذاب دچار می‌شود و لو در دنیا وسعت رزق و توشه داشته باشد.

پایان

اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا مِنْ أَنْصَارِهِ وَ أَعْوَانِهِ